

fűbiztonság szempontjából, azt betiltotta. Én erre 10,000 forintot szántam; engedje Felsőged, hogy ez összeget itt szobájában égethessem el tisztelőre» s ezzel a tíz darab ezeret a gyertyához tartotta. «Ugyan Festetich, mily bolondság!» kiálta a király s önkénytelen kikapta a gróf kezéből a bankjegyeket. Ez mélyen meghajtotta magát s elietett, a pénzt a király kezébe hagyta.

A nagy György fia László, ki Hohenzollern-Hechingen hercegnőt vett nőül, nagy pazarló volt s meglehetősen megrongálta a család vagyoni állását. Fiaira, Taszilóra és Györgyre maradt annak ismét, bőles gazdálkodással helyreállítása. Tasziló, bár idős, de nőtlen, öcsésének, Györgynek engedte át a majoratust s magának csak (a 60,000 holdnyi) keszthelyi uradalmat tartotta meg, mely most szintén a György idős fiára száll.

Festetich György gróf, ki most, február 12-én halt meg Bécsben, ugyanott született 1815-ben s tanulmányait is ott, szülői házában, magánuton végezte; jogi vizsgálatát azonban Pozsonyban tette le. Ezután néhány évet a katonaságnál töltött, hol daliás, lovagias jellemével általános tiszteletet és kedveltséget vívott ki magának. A katonai pályáról lelépve, egész szenvedélyvel a gazdaságra, nagyterjedelmű birtokainak czélszerű rendezésére adta magát, úgy hogy urodalmi az ő személyes befolyása alatt csakhamar virágzó állapotra emelkedtek. Nemesak áldott emlékü nagyapja példája és saját idilli hajlamai buzdították őt erre, hanem főleg a meggyőződés az észszerű gazdálkodás fontosságáról a közzállásra s a szükségérzet, hogy az atyja pazarlásai által adósságokkal terhelt családi vagyont utódai számára megmentse. Hogy föltett dicséretes czélját elérhesse, a nagybirtokú főúr családostól Sopronban félrevonulva, majdnem polgári egyszerűségű életet folytatott s tíz évi gazdálkodása által a rámaradt hitbizományt nemcsak a reá nehezded terhektől szabadította meg, hanem gazdaszilag is a legmintaszerűben kezelt urodalmak sorába emelte.

Magánéletéből csak az 1860-ban beállott szabadabb mozgás szolította ki gróf Festetich Györgyöt a nyilvános pályára. Az akkori magyar kormány által felszólította, Vasmegye főispáni helytartói székét, s az 1861-iki országgyűlésen főrendiházi ülést is elfoglalta. De a rövid tartamu alkotmányos kísérlet meghiúsultával ismét a magánéletbe vonult vissza, hol azonban a közbizalom nemsokára ismét fölkereste. Az országos magyar gazdasági egyesület, mely a visszafojtott politikai élet lüktetéseinek némi tekintetben közegevé vált, őt egyhangulag elnökének választotta. S e minőségében érte 1865. júniusában, az országgyűlés kihirdetésének küszöbén, azon megüdvöztetés, hogy a gazdasági kiállítás meglátogatására lejött fejedelmet oly feltűnő beszéddel üdvözölhette, a melyre adott, nagy politikai jelentőségű, királyi válasz az országot új bizalommal töltte el s lehet mondani: kiinduló pontja lön azon kiegyenlítésnek, mely a még azon év december 10-ére összehívott országgyűlés történelmi fontosságú feladatává lön s 1867. június 8-án a koronázással tetőzött be.

Gróf Festetich, még az országgyűlés egybehívása előtt, Majláth György kancellársága alatt újra a főispánok sorában foglalt helyet, ezuttal mint Zalamegye főispánja s e minőségében mint királyi biztos szerepelt a keszthelyi — most már országos — gazdasági intézet megnyitásánál.

Kinevezetvé a felelős miniszterium 1867-ben, gróf Festetich abban az ő felsége oldala melletti miniszter tárczájára hivatott s ez állás-

ban maradt 1870-ig. Ez idő alatt építette meg Esterházy- (előbb ötpacsirta-) utcai fényes palotáját, mely a főváros azon részén (a gróf Károlyi Alajoséval együtt) kezdete meg az azóta épült főúri paloták díszes sorát. Visszalépve a miniszterségtől, a magánéletbe vonult ismét s az év egy részét Molnáriban, vas megyei birtokán, egy részét azonban mindig a fővárosban töltötte. Nem sokára a parlament két háza által, a gróf Károlyi György főlebb lépése által ürességbe jött egyik koronári állásra egyhangulag megválasztott. E fényes zászlósuri méltóságot viselte mindaddig, míg a király által 1882. november 21-én a főudvarmesteri magas méltóságra emeltetett. Ekkor azonban már súlyos beteg volt, úgy hogy a korona szekerényének kulcsait sem adhatta személyesen át utódának. Baja egyre súlyosbodván, a kitűnően végrehajtott orvosi műtét dacára is teljesen fölemészttette a 68 éves beteg életéjét. Mikor testvérbátyja, Tasziló gróf kiszenvedett, az orvosok már neki is csak napokat ígértek. S míg amaz mögött a keszthelyi családi sirbolt bezárult, neki a molnári-it kelle megnyitni.

Vele legkitűnőbb s leghazafiasb főuraink egyike szállt sirba.

ARANY SIRJA.

(1883. január 4.)

Áll a költő sirja temetői csendben,
Nincs körülte senki,
Csak az ég borít rá hosszú, sűrű fátylat,
Égből esett friss hó szeliden belengi.

A babér a fejfán réges-régen hervadt;
Mint a beteg karja
Öleli sorvadtan; alig mer zörögni,
Nehogy édes álmát oda lenn zavarja.

Messze bolygó szélvész suttogóra válik
Sirja mellett járva,
S oly rejtélyes dalt zúg, mint est-fuvalomban
A romok közt függő, ott felejtett hárfá.

Ha magányos vándor, sírok közt haladva,
Nappal arra menne,
Nem sejtene soha, hogy magasztalt költő,
Ország szemé fénye porladozik benne.

Pompázó fölrás... felnyúl szobor-dísz,
Nem hirdeti semmi,
Hogy a legnemesb szív, a leggazdagabb fej,
A legáldottabb kéz tért ide pihenni.

Áll a költő sirja temetői csendben,
Imitt-amott lányom,
Zarándokok nyoma, kik eljárnak hozzá,
Áldozni, zokogni eme szent oltáron.

... De mikor az éjfélléborul a földre,
Ragyogó nagy árnyak,
— Mintha meteórok szerte röpködnének —
Izzó gyorsasággal közelébe szállnak.

Legelől Attila...! Rettentő kezében
Az istennek kardja;
Fénye felzikázik a felhők boltjág,
S tisztelet jeléül a földig lehajtja.

Magyarok királya, Nagy Lajos, utána,
Súgárzó biborban,
Visegrádnak népe, hófehér leplebe,
Magyarok királyát ott követi sorban.

Főlemeli jobbját és a zászlós kopját
Lobogtatja Toldi!
Bűvös-bájós dallal, epedő sohajjal
Szondi két apródja ime jó dalolni...!

Seregéstől jőnek, daliás időnek
Bűszke daliái,
Ünnepélyes éjen, meghajolva mélyen,
A dalnok sirjánál virradtig őrt állni.

Jön a sok szép gyermek, Etel-közben termett
Rózsá-koszorúval,
Azután a vének...! s felhangzik az ének
Mozgó szellemajkon földöntúli búval.

És a hadak utja, mely szikráva futja
Az eget keresztül
Lobog, mint a fátyla...! miriádnyi lángja
Csoda tündökléssel le a sirra redül.

Temetői csendben, kísértetes órán
Meggyűlad a föld s ég...
Mint mesés északfény, felséges pompában
Ott ragyog fölötté a magyar dicsőség...!

ÁBRÁNYI EMIL.

BABET.

Elbeszélés.

Irtá **BAKSAY SÁNDOR.**

A nevem Babet.
Ti persze hírét sem hallottátok ennek a szép kis dalnak, de kérdezzétek csak meg a nagymamát, ha van, — egy kis állsimogatásért megtanít rá, hogy egész nap sem dudoghattok egyebet, csak ezt:

Szék-é-é-é-é-é Babet
Ki-i-is Babet.

Hát most itt én vagyok a szép Babet, kis Babet, és az is maradok. Az maradok négy hétig bizonynyal, azontul két-három hónapig valószínűleg. Ha pedig az örökkévaló meghallgatja az én apikám engedetlen leánykájának a sok titkos imádságát, akkor az maradok egész életemben. Egyebet sem kérek, csak hogy az maradhassak. Szép Babet, kis Babet.

«Lengyel árva volt anyám.»

Sőt a mi több, az apám is az volt. Eredetileg ugyan cseh, sőt morva; de itt a magyar urak között sokkal jobban veszi ki magát, ha lengyel az ember. Hallanátok csak, mikor összeül a magyar urakkal. Olyan igaz magyar hazafi nem lehet más, csak egy születt lengyel.

«Dajkám francia.»

Igy mondja a dal, de az én dajkám magyar volt. Julis volt a neve. Mikor apika összeharagudott a magyarokkal, ott hagyta a vasúti igazgatóságot és kimentünk Brünne, semmit sem hagytunk itt, csak az édes kedves anyám drága hamvait a kerepesi temetőben, — Julis is kiköltözött velünk. Ő mosdatott, öltöztetett, fésültetett, imádkoztatott, tánczoltatott napról napra. És Julis altatott és ébresztett, örökké ezzel a dallal.

Én magyar leány vagyok
A nevem Babet.

Lássátok, én cseh leány létemre előbb voltam magyar leány, mint ti, híres magyar lányok. Apika is eltanulta Julistól. Ha tejeskémét töltötte, ha zsemlyekémet tördelte, ha új szoknyácskámát rám adatta, ha kenderfürtöcskémét igazgatta, soha el nem maradt a Babet.

Pedig olyan furcsán ejtette ki. Mindig Papettet mondott. Hányszor rendre utasítottam!
«Apika! ne mondj engem Papettnek; mond ki tisztán: Babet.»

«Nohát Pppapett!» ismétlé nagy erővel, hogy szinte belepiprosodott. Akkor ölebe kapott, megcsókolgattott, s újra kezdte:

Én magyar leány vagyok
A nevem Papett.

Ugy haragudtam arra a Julisra. Hogy merészel ő szebben beszélni mint az én papám!

No hát én sem beszélek többé. Kezdem makranczoskodni. Fületem dugtam be, ha Julis magyarul szólt hozzám; németül feleltem, ha kérdezt, s tört magyarságot affektáltam, ha valamit akartam.

Julis! tetye asztalba az én szék. Julis! köset nyakápa asztalkente!

Apika azonban nem fogadott el szövetségeseimnek. Mikor nyolcz esztendősem lettem, felült velem a tüzes szekerre s lehozott Budapestre. Hiába pörölt vele Eulália néni — kit Julis Al-lelujja kisasszonynak hívott; hiába bizonyozta, hogy a brünni Orsolyák különbek, mint az angol kisasszonyok odalenn, azért csak lehozott ő engem, mintha sejtette volna, hogy «a nevem Babet» lesz mindörökre. Vesztemre hozott le, mert itt tanultam meg töleket minden czédságot, engedelmiséget és fejességet, a mivel már most az én jó apikám életét le kell keserítenem.

Nyolcz év alatt, a mit az angol kisasszonyoknál töltöttem veletek, bizony elfeledtem én a Babet nevet, Boriska volt a nevem meg Biri, mikor szeretkezünk, de Borcsa és Boris, meg Bora, mikor összeharagudtunk. Apám sem hozta elő, mikor haza kerültem. Majd a szívem szakadt meg első nap, mikor tapasztaltam, hogy apám nyolcz év alatt kitanult a magyarból, én pedig ti közöttetek elfeledtem a németet és csehet. Csak néztünk egymásra szegény jó apikával.

Azért én most mégis csak

Én magyar leány vagyok
A nevem Babet.

Ezt akarom én nektek megmagyarázni. Tudjátok, hogyan megesküdtünk egymásnak, mikor az intézetet elhagytuk, hogy minden két hétben levelet váltunk; hogy a ki férjhez megy, meghívja a töbit nyoszolyó lányának mind; hogy el is megyünk seregestől mindnyájan.

Bizony nem tudom én, hogy jöttetek volna ti fel Brünne, Prágába nyoszolyó lányoskodni. Szerencsétekre apika békét kötött az országokkal.

Ezen békekötés egyik czikkelye szerint apikának le kellett jönni építési főfelügyelőnek a déli vaspályához, s már most, ha hitszegők nem akartok lenni, nyoszolyó lányi kötelezettségeitek teljesítése végett ide kell jönnötök Zádorházára, a hol meg fogjátok tőlem az én szép kis notám tanulni. «Én magyar leány vagyok.»

Az eddigiekből is sejtétek már, hogy itt nagy dolgok készülnek, de azt nem is gondolhatjátok ti szegény tapasztalatlan lelkek, mennyi akadályllyal kell megküzdeni az embernek, míg azt választhatja nyoszolyó leánynak, a kit szeret.

Először is, mikor ideérteztünk, már itt várakozott reánk Stein ur, a ki jobb keze apikának. Együtt dolgoznak, mérésikélnék, terveznek, rajzolnak, nivellálnak. Stein ur gyakran ebédel nálunk, s ha másutt ebédel is, feketére hozzánk jön. Már Brünneben laktunkkor is örökké sugott-bugott apikával. Apika nem győzi dicsérni.

Talán nincs nekem annyi eszem, a mivel belássam, hogy mire való mindez? Mi szükség nekem tudni, hogy Stein urnak több mint tízezer forint vagyona van; hogy éléskamrája — noha házat sem tart, rakottabb mint a leghiresebb gazdasszonyoké? Mi szükségem van nekem Láli nénitől tanulnom, hogy Stein ur szép férfi, fehér arccal szénfekete keretben.

Szép férfi! Hát legyen szép a Kapitány Erzsikének. Én a magam nevében szédülök a gondolatra, hogy valamikor azt találnák rólunk mondani: Beh szép férje van ennek a formátlan asszonykának!

Tudjátok pedig, hogy én sem tartom magamat utolsóknak az én lenhajammal, az én Magdolna-hajammal. Legalább mostani hazában tünemény-számban is elkelnék, ha ugyan hitelt lehet adni Eszti néniinek, az egész város Eszti néniének.

Ő a polgármester nagynénje.

A polgármester ur az építendő pálya örmére kivilágította a várost a hogy lehetett, egy-

szersmind nagy diszlakomát adott. Ott volt a város dísz-java mind; minket, már t. i. apámat és engem, ki Stein ur karjain jelentem meg, nagy kitüntetéssel fogadtak. A lakomát táncz követte. Azt hiszem, hogy ha tánczolvá lehetne a pályákat kiépíteni, a zádorházi publikum még a gyalogösvényeket is megrakná sínekkel.

Megjelenésünk után azonnal vettem észre, hogy Eszti néni sokat foglalkozik velem, s hogy miattam szinte hanyagolja többi vendégeit. Karomat karjába fonva van, visze, ismerkedtet; ha elbocsát, akkor is szüntelen rajtam vannak fekete szeméi, melyek a hetven év mellett is ragyognak és szúrnak. Rólam beszél, a kikkel társalog, látom. Méreget, azután sugdos, azután megint felém int. Vacsora után maga mellé ültet, és egymásután szölongatja maga elé a fiatal urakat; egyenként bemutatja nekem, s viszont — nem tudom hol vette ezt a szokást — engem is bemutat mindegyiknek.

«Pálmafi Ödön öcsém; és... hogy is hívják kedves kisasszony?»

«Kosztolenszky Barbara.»

«Igaz, Kosztolenszky Biri kisasszony. Aztán Ödön fiam, azt megmondom, jól viseld magad.»

Pálmafi, az én jobbfeleli szomszédom a vacsoránál, ott marad velünk, s a megnyitó lasura tánczolni-visz.

Alig ülök helyemre, jön Stein ur. Eszti néni ennek is bemutat.

«Stein... hogy is hívják öcsém uratam?»

«Alfréd.»

«Igen, Stein Alfréd ur, és... hogy is hívják galambom?»

«Kosztolenszky Barbara.»

«Igen, Kosztolenszky Biri kisasszony. Az én Boriskám. No menjenek. Aztán Stein öcsém jól viselve magát, különben többet nem adom oda a lányomat.»

A teremben hire fut Eszti néni választásának, s hallom a mint az őrdámak susogják: «Szárnyai alá vette már a cseh lányt. Jaj nektek többi lányok.»

Bizony jaj is ám. Eszti néni egyre merészebb lett, s míg én a páros tánczokban jártam kézről kézre, Eszti néni azalatt kiszörta a hálót, s a mint később tudtam meg, a pihenő fiatalágot valóságos hadjáratra gyújtotta ellenem.

— «Oszlán öcsém! a cseh kisasszony a négyesekből ki ne maradjon ám.»

— «Oszlán öcsém! szemem elé ne kerülj ám, ha az én lányom csak egy pillanatig is ülve marad.»

— «Oszlán öcsém! ne vigyétek el a rossz híreket Csehországba!»

— «Oszlán öcsém! úgy járj ám annak a cseh leánynak a kedvében, hogy a homokodat derékon ne találja a vasut!»

Addig verbuvált, hogy az első négyes miatt alig bírtam szabadulni a rám tóduló lepke-rajtól.

Mondják, vannak kinok, melyek alatt a szegény leányszív megszakad, én ezt sohasem hittem, de most már érzem, és felfogom. Mikor heten követelik az embert az első négyesre, és csak egyvel léphet ki. Ez az a kin. Borzasztó az Netti, nem igaz? Mekkorákat hazudnak a költők, mikor azt mondják rólunk, hogy mi napsugarak vagyunk. Volnék csak én napsugár, majd tudnám én a spektrál-analízist, hogy hét színben szétválhatnék. Mért nem lehet az ilyet eltenni, mint a jeget!

De azért ne gondoljátok ám, hogy én valami Sári — bíró lánya volnék. Tudjátok, a ki halálra tánczolta magát az irodalomtörténetben. Nem; egy szóval vagy tekintettel el nem árultam fájdalomamat. Nyugodtan adtam kezemet Pálmafi urnak, Eszti néni unokaöcsésének. Kü-

lönben úgy látom, itt az egész város öcsese, bátyja, nénye egymásnak.

A négyes rövid csárdás fejezte be. Pálmafi helyemre vitt, s kezef csókolott.

«E csókkal eljegyzem nagyságodat a következő négyesre.»

Nem bántam.

Csak mikor rendezni kezdtek, jött közbe egy kis kellemetlenség.

Stein ur oda lépett hozzám, s felkért.

«Eligérkeztem», — mondtam.

«Nem gondoltam, — monda, — hogy kisebb zártkörű vigalmakban is helye volna az ilyen eligérkezésnek.»

Fülig pirultam, miközben Pálmafi is odalépett, hogy collonbea vigyen.

«Igaz van, — mondtam halkán, s reszketve. — Pálmafi ur lesz szives e zavarból kimenteni, s engem Stein ur kedvéért feloldani.»

Megvallom, féltem az izetlenségétől, és nem tudom micsoda ösztönből azt hittem, hogy Pálmafitól várhatom a nagyobb engedékenységet.

«Ha nagyság úgy véli, hogy joga van velem rendelkezni, ez engem boldoggá tesz. Örömmel vonulok vissza.»

Jogom van vele rendelkezni. Mit értett ő ez alatt? Sokáig tündöttem rajta, valamint azon is, hogy mi vitt engem arra, hogy őt kérjem a visszavonulásra? Holott sokkal inkább követelhettem volna ezt Stein urtól, a régibb, az egyedüli ismerőstől.

A quadrille végeztével ismét hozzám jött.

«Nem felede el, hogy jogot vett magának, velem rendelkezni?»

«És?»

«Emlékeztetem jogaira.»

«Köszönöm. Tehát ezennel megsemmisítem jogaimat, és ont szabadá teszem.»

«Az lehetetlen többé. Különben is nem a mai nappal kezdődik az én engedelmességem.»

«Azt hiszem, ma láttuk egymást először.»

«Én nem. — Elmondok egy történetet, ha úgy tetszik regét. Van a világban, egy óra járásnyira ide, egy nagy terjedésű vizenyős rét, annak a kellő közepében egy kis szántóföld...»

«Mit titkolod, — szolt közbe Eszti néni, — hiszen nem szellértelek.»

«Az nem tartozik ide. Szántóföld; a szántó földön egy kis tanya, mit a hízlekedők majornak hívnak, csak azért, mert a közsokástól eltérve fehérre van meszelve, mert tornácza van, s mert egy-két szobával több van benne mint másnál. A tanya lábujában kert, és a kertben rózsabokrok. A gazdát nem mondatni virágkedvelőnek; a repeczt többre becsüli mint a jáczintot, s egy tábla csalomadét nem ad egy egész tulipán-erdőért, sőt, noha kerje telve rózsabokorral, még a rózsának sem bolondja. Mind a mellett is van egy időszak, mikor a gazda hajnalról estig kertjében időz a mint teheti, s ez az az idő, mikor a rózsza bimbózás és nyílás közt van. Gyermekekörében látott egyszer egy fesleni kezdő bimbót, igazi rózsabimbót ám, mely, mintha szólna készült volna, mint egy szép piros ajk. Órákig leste, mikor szóla már meg, és szomoruan hagyta oda, mikor a bimbó kinyílt, a nélkül, hogy elébb-utóbb találni fog olyanra, a mely megszólal. Mert lehetetlen az, hogy annak a gyönyörűen alkotott ajaknak valami mondani valója ne volna. Lehetetlen, hogy egyik vagy másik meg ne szólaljon. Csak ki kell lenni. Ez az ember én vagyok, folyvást lesem, mikor szóla meg valamelyik, s mikor vesz magának jogot rendelkezni velem. Épen így vagyok a buzavirággal is. Mikor vetéseim között andalgok, sorra kérdelem őket, hol vették azt a fényt, mely szirmaikról a napsugárral összetündököl. Miért csak a napsugárral? Mért nem ragyognak az én

Állomáshelyre érkezés.

Krasznojarszki uteza.

Politikai fogoly szállítása.

A foglyok hajóra szállása.

Fegyencszállítmány találkozása egy theakaravánnal.

A foglyok egy volgai bárkán.

SZIBÉRIÁBA SZÁMŰZÖTTEK.

KÉPEK KHINÁBÓL.

A KOLDUSOK HÍDJA PEKINGBEN.

TÖRTÉNETI SZINMŰ ELŐADÁSA EGY PEKINGI SZINHÁZBAN.

szememmel össze? A kis bohók mosolygva néznek rám, mintha azt mondanák: Várj! majd találsz, csak keresd, a ki rád veti ragyogását. Várom is, és ha megtalálom, nincs többé vágyam.

«Őn rendkívül meg fog gazdagodni, ha ilyen kevéssel megelégszik. Rózsabimbó és buzavirág... Nem igaz Stein ur? — Mit szól ön ehhez?»

«Buzavirág?» felelte Stein. «Nyomorúság. A hány percet a buzában, annyi deficit az árban. Rosszabb a konkolytól, a vadborsónál, és egyértékű az üszöggel. Nem is látni másutt, csak Magyarországon, itt is csak a rossz szul mivel földeken.»

«Nem tudom, más ugy van-e vele, de nekem mintha a szívembe szurnának, mikor az országomat bántják.»

Pálmafi higgadtan vette a bántalmat. «Mérnök ur! az én földjeim a legjobb karban vannak tartva...»

«Látam. A legszélén vadborsó, gyönyörű virága van. Valódi népköltészet. Beljebb pipacs, még beljebb buzavirág, konkolyal vegyest. A szőnyegkerteteket olyan nagyban üzni költéses lehet. Uram! mit akar ön a buzavirág üzletével?»

«Őn tehát nem szereti a buzavirágot. A nyár költészetét; ezt a szép kis nyári lakot, melynek szobáskáiba a napsugarak déli álmot járnak aludni. Ezt a gazdag aranyhajú leányt, a kinek két szeméi összeragognak a nappal?»

«Oh a... realista! Még ezt sem értette el. Hogy én vagyok az a bizonyos haju leány, a mint hogy volnék is, hiszen hányszor beföntök egy nap!»

«Dehogyan! Kicsinylőleg nézett Pálmafira, a hogy csak egy kulturmérnök nézhet egy vadparasztra, és azt mondta neki:

«Uram! a világ minden buzavirágját önnek engedem két szál krumplivirágért. Mert a krumplivirág alatt legalább is két krumplit kontemplálhatni, de a buzavirág tövében még földi mogyorót se remélhet az ember.»

«Eszti néminek rosszul esett ez a nagy materializmus.»

«No galambom! a buzavirágnak ugyan megadta ez a Lucifer! — szól, mikor Stein ur távozott.»

«Nem érték a nemzetgazdasághoz» — mondám ártatlanul, míg álnok szívem hálával gondolt Stein urra, a ki úgy bele van bolondulva a krumplivirágba.

(Folyt. köv.)

SZIBÉRIÁBA SZÁMÜZÖTTÉK.

A «Zvod zakonov», az orosz büntetőtörvény annyi mindenféle büntetés nemét tartalmazza, a mennyiről a többi európai büntetőtörvénynek fogalma sincs. Már maga a halálós büntetés, mely csodálatos módon csak a politikai és államelleni büntetésekre érvényes, kik haditörvényszék által ítéltettek halálra, kétféle módon hajtatik végre. Az egyik, a súlyosabb: a kótel, a másik, az enyhébb, a golyó. A szabadságkorlátozó büntetések a következők: elzárás kolostorba, börtönbe, száműzetés Oroszország belsejébe, deportálás minden polgári jogok elvesztésével, vagy azok megtartásával.

A Szibériába deportációra ítélték vagy a bányákba, vagy várfogházba, vagy gyárakba küldetnek kényszermunkára. Egész 1858-ig a Szibériába küldött gyilkosok és rablók homlokára és mind a két arczára bélyeget sütöttek, mely két betűből állt: *K T* (Katorsni=kényszermunkás); a csavargókat *B* (bradjok) betűvel bélyegezték meg.

A kényszermunka után a büntetés legnehezebb neve a Szibériába száműzöttekre nézve az odatelepítés (poszjelenyecz), a ki mindjárt oda érkezése után egy bizonyos helyen gyarmatosnak tekintetik, de semmi polgári joga nincs. E szám-

űzötteknek sem kereskedést, sem ipart vagy mesterséget nem szabad űzniök, hanem egyedül a földművelésre vannak utalva, de ennek aztán akár-melyik ágára. Az orosz nép a száműzötteket soha sem nevezi bűnösöknek, mindig csak szerencsétleneknek (nyesz eszanszik.)

Az állam elleni vétek miatt a kormány által elítéltekkel másként bánik a nép is, a többi elítélts is, mint a közönséges büntetést elítéltekkel. Ez utóbbiak büntetésük kiállása után is hatósági felügyelet alatt maradnak; míg a politikai elítéltek, mihelyt a részabott korlátozásoktól megmenekültek, minden mocok és tisztessége csorbulása nélkül léphet vissza a társaságba s ott azonnal elfoglalja előbb birt helyét.

A deportációval járó büntetés igazán barbárnak nevezhető súlyosítása az, hogy e büntetés kimondásával azonnal feloldódik minden családi kötelek. A ki kényszermunkára ítélték, nem bírnak többé sem hitvessel, sem gyermekkel, a házasság, szüle és gyermek közti viszony föl van bontva. A nő férjhez mehet más férjhez, a felegyecz pedig deportációja helyén más aszszonyt vehet nőül. Sem előjárója, sem papja nem kérdi, ha nem házas-e már. Ugyanígy elbánásban részesül a deportált asszony is. Abban az itelethben, mely valakit kényszermunkára vagy Szibériába telepítésre kárhoztat, rendszerint benne van a vagyon-elkobzás is. Elve-szik mindenét az utolsó ingig s felegyeczruhába bujtatják. Ebben a ruhában új életet kell kezdnie s szerezhet milliókat, az mind tulajdona marad, annyira, hogy az állam még a deportáció költségeit sem veheti meg rajta.

Ha a deportált jól viseli magát és szorgalmas, nem nehéz házhoz, udvarhoz jutnia s egy kis tőkét is szerezhnie, — míg ellenkező esetben évek hosszaiig marad oda kovácsolva börtöne falához, akár ott rothadjon. A kényszertelepülöket nem oda telepítik, a hol örök hó és jég van, hanem a telepítések egy körülből 150 versznyi szélességű zónában fekszenek, mely az u. n. khinai ut mentében, ettől északra és délre, Uraltól Kiachtaig terjed, s minden települő kap bel- és külteleket és rétet a községtől, a hova száműzetése szól. Óserdők írtásával nem kell vesződnie; de a ki vállalkozik rá, annyi földet szerezhethet, a mennyit csak akar.

A száműzetés büntetésének legnehezebb része az utazás Szibériába, mely annak előtte nyáron is történt, télen is. Egypár száz embernek, mert annyiból áll egy-egy szállítmány, szűk ketrecbe szorítás, igazán nehéz büntetés. A deportáltak nagy része a nép söpredékéből kerül ki; rablók és rablógyilkosok, tolvajok, orgazdák, hamis pénzverők, bankócínálók, csalók, sikkasztó hivatalnokok, stb. Ilyenekből kerül ki a zöm. Ezeket felegyecz alatt tartani nem csekély szigor kell, de éppen ez a szigor, az mely aztán rendesen embertelenségé fajul a nyomorultakat kísérő katonák, vad kozákok részéről.

A felegyeczszállítmányok Nizsni-Novgorodból indulnak, a felegyecz otósevel fűzvek egy-egy láncra. Oly látványt ez, mely minden emberiségben érző embert borzalommal tölt el. Férfiak, asszonyok, gyermekek, házasok, nőtelenek össze-vissza vannak keverve itt. Mikor a kifáradt menet első állomáshelyére megérkezett s kiki elfoglalta helyét a priesen (nari), vagyis alatta, mert rajta nem férne el valamennyi, beeresztik a kofákat (targovka) az udvarba, kik ott rozsz és buzakenyeret, levest, húst, halat, stb. kínálnak a felegyeczeknek. A kínált étek olyan, hogy csak egy orosz fogoly farkaséhsége nyulhat hozzá. Aztán méregdrágá; de mind hiába a panasz, az árusnók többnyire nejei vagy «baránói» az állomás katonaságának.

Az állomásokon szenny és mindenféle fereg lepi meg a szerencsétlen foglyokat s a zsufolt együttlét elterjeszté köztök a hagymát és skorbutot, mely rettenetes pusztítást mivel bennök, úgy hogy az e miatt elpusztultak száma minden évben ezrekre megy.

Most már októbertől márcziusig nem szállítanak foglyokat Szibériába, ez időre rengeteg fogházakban helyezik el őket az állomáshelyeken. De erre az intézkedésre nem a humanizmus vitte rá az orosz kormányt, hanem egyszerűen az, hogy így olcsóbb a szállítás. A foglyoknak ugyanis így nem kell adni téli ruhát, a mi által Irkucsikig 3,080,000 rubelt takarít meg az állam. A költség azonban még így is meghaladja a hat millió rubelt, mert Kolbe és Perovszky szerint az évenként Szibériába szállítottak száma 38,000-re megy.

Tavaszzal és nyáron Nizsni-Novgorodból Perm, Tjumenből Tomszk felé gőzhajón szállítja a foglyokat az állam 27 nap alatt, ez utóbbi helyekről aztán kocsin halad a menet, naponként közel 200 vesztnyi gyorsasággal.

A FELEGYECZNŐ.

Egy fogházfelügyelőnő elbeszélése.

III.

Egy idő múlva új foglyokat jelentettek. Volt közöttök egy régi ismerős. Ifjú lányka, ki először akkor került be, mikor engem ide kineveztek. Kitélvén fogságát, elbocsátották, azonban valami újabb bűntény miatt ismét a felegyecz lakója lett.

«Ejnye! ejnye! hát mi hozza már megint ide magát, Hill? — kérdeztem tőle.

«Ne hívjon engem, Barton asszony, eztán Hillnek, Allen Sára most már az én nevem, mikor kiszabadultam, ezt a nevet választottam s nem is hagom el többé.

«Jó, jó, Allen, — viszonzám röviden, — azzal én nem törődöm, de ismét kérdelem, hogyan került be újból hozzánk?»

«Hosszu volna azt elmondani, — viszonzám mosolygva, — én meg azon csodálkozom, hogy asszonyomat még itt találom; azt hittem, hogy azóta már másodsor is férjhez ment, megunva az özvegységet. Azt hallottam, hogy jegyben járt?»

Szigoruan megdorgáltam eme bizalmaskodásáért; a fodrásznő megérkezése aztán véget szakította társalgásunknak.

Megvallom, hogy igazat mondtam. Jegyben jártam, még pedig ugyancsak régóta. Jegyeseam Heath Tamás szegény közönségi orvos létere még nem gyűjtött annyit, hogy családját tisztességesen eltarthatta volna, mikor minden körülmény ellene esküdött össze. Én azallat gondoskodtam, hogy szerezni tőkét szerezzek, azért foglaltam el ezt az állomást is. Jegyeseam erről mit sem tudott; leveleit mindig anyaghoz intézte. Legutóbbi tudósításai leverőleg hatottak kedélyemre. Nem mondta meg, hogy mi baja lehet, csak azt írta, hogy mindent személyesen közöl majd velem. Régen nem írt már s e miatt sokat is aggódtam.

Aggódtalman csak akkor enyhült némileg, ha Simpson köreiben tartózkodtam.

Hill vagyis Allen szintén az én osztályomba lett sorozva s a sétaközben meglátta Simpson; mindjárt észrevettem, hogy a két nő felismerete egymást, folyvást egymásra tekintettek, mintha félték volna attól, hogy egyik vagy másik elillan ez elzárt helyből.

Ez esemény fölébresztette kíváncsiságomat. Allen ismert, hírneves tolvaj volt; hogy úgy fejezzem ki magamat, az iskolázottak közé tartozott. Honnan s miként ismerhette e megrögzött nőt Simpson? Ezt a talányt, török-szakad, meg kellett oldanom. Úgyeltem hát mindkettő mozdulatára. Három-négy nap múlva észrevettem, hogy Allen egy papirszelvétkét dugott Simpson zárkájának kulcslyukába. Én sem voltam rest, rögtön oda siettem s hatalmamba kerítém a papirszelvétkét. Megvallom, nem úgy jártam el ekkor, mint felegyecz, de mint kíváncsi nő, ki akartam minden áron tudni, mi összeköttetés lehet e két nő között? A helyesirás hibáktól hemzsegő czéduláról ezt olvastam: «Beismerem, hogy ön megbántottam, de kérem, engedjen meg. Irtozatosan sajnálom, nyomorult teremtmény vagyok. Ö kért rá, magamtól nem tettem volna, ő fenyegetett s ha nem engedelmeskedem, akkor rosszul járok. Bocsássam meg. Allen Sára.»

Ez az érthetetlen, talányszerű levél még inkább fokozta kíváncsiságomat. Mi viszonyban lehetett egymással e két nő? Bizonyosan ismerték egymást; mert Allen említte, hogy megértette Angélikát. Más keze is miködött itt közre s a kéz lehetett a főszereplő. Ugyan minő titok rejthetőhet itt?

Az a szép, kedves Simpson engem rendkívül érdekelt. Jó lenne talán az áruló levélkével kezemben szembesítenem őket? Nem, az még sem volna tanácsos, így nem tudok ki semmit. Megint esdekelné, hogy ne is említsem gyászos multját s engednem kellene neki. Jobb lesz hát magát Allent fognom kérdőre.

A czédulát kezembe véve, Allent magam elé idéztem s kérdeztem, hogy mit akart elérni ezzel a levéllel.

«Allen, hát ilyen hamar megszegi maga a törvényt? — kérdeztem.

«Csaknem térdre borulva könyörgött: «Ne büntesse meg azt a társamat, asszonyom, ő ártatlan az egész dologban; nagyt vettem ellene, azért került ide, az utolsó szóig igaz, a mit abban irtam.»

«Mi igaz hát? — kérdeztem merően szeme közé nézve.

«Az, hogy ártatlan létere hurcozták ide, ártatlan mint a ma született bárány; nem loptott az életében egyetlen gombostűt sem, azt hiszem, még esze ágában sem fordult meg ilyesmii.

«Ártatlan! Allen szavai nyílként hatották át szívemet. Ártatlan s mégis itt nyomorog a vétkek felegyeczek közt. Ez mégis rettenetes!

«Egy házbán dolgoztunk, — kezdé Allen, — ő nevelő volt, én meg szobalány; azt ne is tessék kérdezni, hogyan jutottam be, mert úgy se mondanám meg. Elég az hozzá, hogy itt nem igen jó dolga lehetett a kisasszonynak, mert az ur igen nyájasan nézett rá, az asszony pedig féltékeny lett. Egy ideig csak tűrte, hanem mikor már tovább tűrni nem lehetett, fölmondott a szolgálattal. Egy pár napja volt még hátra. Elmehetett volna szép szerivel, hanem asszonyunk, véletlenül-e vagy szándékosan, kihagyta ékszerreit s én egy szép arany nyakláncot elcsentem.

«Tehát te voltál a tolvaj? — kiálték föl boszusan.

«Dehogyan voltam, — mentegetőzék Allen, — csak vasárnapi kimenőm lett volna s estére ki akartam magam csipni, hiszen ha másképp nem sül ki a dolog, minden rendbe jött volna; vissza akartam én azt tenni, de hát az a ravasz asszony rajta kapott s fenyegetett, hogy a rendőrségre hurcoztat.

«S miért kegyelmezett meg? — kérdeztem.

«Mert hirtelenében mást gondolt, be akarta ártani az ügybe azt az ártatlan kisasszonyt, kire görbe szemmel nézett... jaj, csak ne is hallgattam volna rá, de fenyegetett, az ördög elvette az eszemet...»

«Most már sejtem, — folytattam tovább, — az alatt a föltétel alatt bocsátott meg nekéd, ha a tolvajlást Simpsonra fogod.

«Ugy van, asszonyom, a nyaklánc mellé még egy pár ékszert adott a kezembe s ketten beloptuk azt Simpson kisasszony szekrényébe... s én nyomorult, tanuskodtam ez ártatlan angyal ellen, hogy magamat kirántsam a hinárból, erre akár száz tanu előtt is megesküszöm.

Hogy igazat beszélt, e föltét nem lehetett kételkednem. Ezt a tolvajlásához hozzá rögzött nőt megindíthatta az ártatlanul szenvedő Simpson halvány ábrázata, az a szomorú kifejezés, mely arczán ült, az az önmegadó nyugalom, melylyel iszonyu sorsát hordozá. Allen, ha tolvaj volt is, maradt még szívében némi nyoma az igazságérzetnek.

Mit tegyek most már? Kötelességem parancsolta, hogy ez ügyet az igazgató tanács elé vigyem. Mielőtt azonban erre határoztam volna magamat, önkénytelenül is Simpson zárkájához siettem. Kezem reszkettek, alig tudtam kinyitni az ajtót. Közöltem vele rögtön fölfedezésem eredményét.

Halóthálványosság borítá el arczát s keserű mosoly jött ajkaira. Átöleltem s össze-vissza csókolgattam.

«Szegény kis bárányom, te kis szenvedő áldozat, ne aggódjál, kiderült ártatlanságod, ki léssz tisztázva a világelőtt, ne félj, minden követ megmozdítok, hogy jó hírneved ismét tiszta legyen.

«Nem! nem! — sohajtott Angéliká összekulcsolva kezét, — ne tegyen semmit sem, egyetlen lépést sem, itt nincs nekem semmi bajom; nem lehet arról fogalma, hogy mennyit szenvedtem... az a szegény, — a törvénszék, azok az emberek, az a rettenetes vád s a borzasztó ítélet... jobb nekem itt, legalább nem látnak, nem gyonyolnak.

Híában vitattam, hogy még lehetséges lesz hitelét helyreállítani, hogy teljesen kitisztázhajta magát: nem értem el célomat, mert mindig csak azt hajtotta: «Itt nincs semmi bajom, hadd maradjak én itt.» Aztán más térre irányoztam rábeszélésemet. Mit tesz, ha majd kiszabadul, tekintetbe vette-e azt, hogy akkor

is kell élnie s hogyan találkozik majd rokonai-val?

Keserően mosolygva válaszolta, hogy majd beszegüdi valahová szolgálónak, elmegy meszszire, hol még csak nem is sejtethik sötét multját. Semmi okoskodással nem vehettem rá, hogy igyekezzék kitisztázni magát. E tekintetben makacsságát megtörnöm nem lehetett. De én is elkövettem ám másfélőt mindent, hogy pártfogoljam dolgát rendbe hozzam. Jelentést tettem mindjárt felsőbb helyen, kihallgatták Allent s habár egy elítelt rossz hírű felegyecz tanúsága nem sokat nyom is a latban, mindenki meg volt győződve Angéliká ártatlansága felől.

IV.

Éltelt a félev, midőn a törvény értelmében a jó magaviseletű felegyecz levelet írhat övéhez s három hónapban egyszer látogatást is fogadhat el. Vajjon igénybe veendi-e Angéliká ezt a jogát? Vannak-e rokonai, kikhez írhat, kik őt meglátogatják? Nem tudtam, s éppen azért nagyon kíváncsian vártam.

Valahára csakugyan érkezett levele. Szerettem volna, ha én adhatom át, csak hogy éppen akkor máshol volt elfoglaltságom. Szabadság-időm volt egy pár napra. Hazamentem anyámhoz, hogy házunknál mindent berendezek, mert jegyeseam értesített, hogy a napokban ellátogat Londonba. Régóta nem láttuk már egymást, s habár még most sem lehetett szó arról, hogy a házasság mikor történhetik meg, nagy vigasztalás volt már az is, hogy kibeszélgethetjük magunkat, tervezgethetünk. Sorából kivettem, hogy csak pár napot tölts Londonban; ez egy kissé levert, de hát ő tudja s ismeri viszonyait.

A mint a felegyeczbe visszamentem, mindjárt Angélikát kerestem föl. Nagyon szomorúnak látszott; a kapott levél nem hogy fölvidította volna, sőt inkább elbusított.

«Talan nem valami jó hirt kapott hazulról? — kérdeztem részvétellel.

«Oh, nem, nagyon is jó hirt, — válaszolt, miközben elkezdett zokogni, — csak hogy nem hazulról, mert nekem nincsen otthonom.

«Ne sirjon gyermekem, — vigasztaltam átölelve a szegény árva, — ne mondja azt, hogy nincs otthona, ha máshol nem is, de nálam biztos otthonra talál.

«El sem tudtam képzelni, hogy mi vonz engem e lánykához. Szívesen fogadta ugyan gyöngédségemet, de ha arra czéloztam, hogy majd házunkhoz veszem, tagadólag rázta szép fejét s az a sajtóságos keserű mosoly ismét ott ült ajkán.

Tamás ismét levelet küldött, értesítvén anyámat s engem megérkezésének ideje felől. Rögtön szabadságot kértem, hogy találkozhasam vele s elhatároztam, hogy közlöm vele titkomat, nevezetesen, hogy miképen töltöttem időmet, csak hogy egy kis töképenzre tegyek szert. Előre örültem, mennyire megdicsér majd takarékoskodásomért.

Az áldott véletlen azonban másképen rendezte, mint én óhajtam válni. Már felkészülődtem, mikor a kapus bejelentette Angéliká látogatóját. Siettem, hogy ezt az örömhirt én közöljem kis kedvenczemmel.

«Készüljön, leányom, — mondtam, — vendége jött.

Felháborított lett mint a fal s csak az én káromra támaszkodva jöhetett az elfogadó terembe. A látogatókat a foglyoktól vasrácsokat választja el, s csak ezen keresztül beszélhetnek egymással husz percig. A felvigyázónő kissé távolabb függöny mögött ül, hogy mintkettőt látván, ellenőrizhesse a törvény netaláni megsértését.

Angéliká látogatója ott volt már a teremben, a mint mi belépünk. A függönny kissé félrehúzva néztem rá s ki írhatná le meglepetésemet, midőn a vendégben jegyeseam ismerem föl. Heath Tamás volt.

Vannak jelenetek, melyeket szavakban eszetelni nem lehet. Hogyan rajzoljam le hát én is örömet, meglepetésemet. Meg se kíséreltem. Elég az hozzá, hogy nem uralkodhatván magamon, kinyitottam az ajtót s Tamás karjaiba omlottam.

Meglepetve, ijedten nézett rám, azt gondolva, hogy talán én is felegyecz vagyok: «Annácska! hát te is itt vagy?» — kérdezte elfátyolozott hangon.

Angéliká, mintha csak álmodnék, meredt szemekkel nézte ezt az előtte megfjethetetlen jelenetet.

Pár perc múlva minden kétely szétoszlott. Ez volt az a levelében sokszor említett kellemtelen körülmény, mit csak személyesen akart közölni velem. Angéliká az ő mostoha testvére volt, édes anyjának második házasságából született lánykja. Most már tisztán emlékszem rá, hogy azelőtt beszélgetés közben nem egyszer emlegette ő a kis Andzsit. Csak annyit tudtam felőle, hogy családja szegénysége miatt a maga kezével kereste kenyerét.

A husz perc gyorsan lejár. Angéliká figyelmeztetett bennünket kötelességünkre. Tamás elbuscsuzván, Angélikát átölelve, mindketten sirtunk, sohasem hittem, hogy könnyben ennyi vigasztaló erő lehessen, még most is, mikor e sorokat írom, megmedvedesnek szemeim, de ez a sirás erőt ad nekem.

Azonban tényleges szerepet kelle játszanom ez ügyben s ahhoz nem illett női gyöngéség. Tamással közöltem Allen vallomását. Fivére szintén meg volt győződve Andzsjára ártatlansága felől. Most már el volt határozva, hogy mindent elkövet kis hunka kitisztázására. Anyám lakásán tervezgettünk.

Azonban a gondviselés beleavatkozott ügyünkbe. Mielőtt a törvényes lépéseket megkezdjük volna, a gordiusi csomót megoldotta a halál. Az az uri nő, ki irigy féltékenységből igyekezett alásnni Angéliká jövőjét, nagy betegségbe esett. Halála előtt kevéssel tanuk előtt voltotta be, hogy mire vitte őt a boszúállás démona. E bűnét beismerve nyugodtabban válhatott meg az élettől.

Angéliká visszanyerte becsületét, szabadságát, de jó kedélye eltűnt örökre. S ki kárpótolhatja ama szenvedéseket, melyeket neki a felegyeczben ártatlan létere el kellett viselnie? Semmi, semmi sem oszlatja el ama keserű mosolyt ajkairól. Nincs olyan balzsam, mely meggyógyítaná a nemes szíven ejtett s örökké vérző sebet, magával viszi azt a sirba.

Angolból. K. T. K.

A FÖNIX-PARKI GYLKOSSÁGGAL VÁDLÓTTAK PÖRE DUBLINBAN.

Mult évben május 6-án este történt, hogy Dublin város egyik leglátogatottabb helyén, a Fönix-parkban meggyilkolva találták Anglia két legelső irlandi tisztviselőjét: Cavendish lord kormányzó és Burke H. Tamás államtitkár. A rejtélyes eset az egész múlt világot nagy feltűnést keltett, annál inkább, mivel óriási összegű jutalmak s rendkívül szorgos kutatások sem voltak képesek a gyilkosoknak nyomára vezetni. Bizonyos, hogy a tett elkövetésében sokan vettek részt, a járőkelő emberek elbeszélései után valószínű az is, hogy kocsin távoztak el, mely kocsi többben jól megnézhettek: mindennek dacára biztos nyom jöfőrnak semmi nem volt. Az ez év február 3-án Dublinban több ir őrszeesküvő pörében megkezdődött tárgyalás alkalmával azonban már 8 év vádolt tilt a padon, kiket az előterjesztett bizonyítékok és gyanuokok alapján Cavendish és Burke meggyilkolásában részeseknek tartanak.

Hogy a tárgyalást Irland fővárosának lakosai nagy érdeklődéssel kísérték, mondanunk is felesleges. A kilmainhami törvénszék nagy terme s maga a törvénszék épületének környéke folyvást zsufolva van. Sokan a hallgatók közül ennivalót is visznek magukkal, hogy lehetőleg végig ott maradhassanak s a hirlapírók jegyeikbe nem bízza, az iles kezdete előtt félórával jelennek meg, hogy helyet kaphassanak. A tárgyalás azóta csaknem folytonosan naponként tart s midőn e sorokat írjuk, még nincs befejezve.

Képünk a tárgyalási terem rajzát mutatja abban a pillanatban, midőn az egyik tanu, Hands, ki a gyilkosság alkalmával a parkban négy gyanus embert látott, az egyik vádlottra, O'Brien Edere mutat, jelezvén, hogy őt felismerte. A legsúlyosabb gyanuok, melyet Fitzsimons jelentése alapján felhozhat, abban áll, hogy az egyik fővádlott, Carey Jakab, padláskamrájában hosszú késeket rejtget. Fitzsimons látta, hogy a vádlott hágasóval éjjel gyakran jár e kamrába, Smith titkos rendőrbiztos segítségével július 29-én kitértatta azt s a késeket elvette. Még az éjjel észrevette Carey neje a kések eltűnését s több napig nagy zavart láttak a házban.

E kések, melyeknek rajza képünkön szintén látható, orvosok nézete szerint teljesen megfelelnek a legyilkolt áldozatok ruháin s testén ejtett sebeknek, melyekről már akkor kimondották, hogy legalább 8 hüvelyk hosszú késtől erednek; tényleg e kések 11 hüvelyk hosszúak s sebészi célokra készültek. Egy törvényszéki vegyész vérvomokat is talált rajtuk, melyekről kisúthatta, hogy «emlős állatok vére». Jelentékeny tanuk továbbá azok az emberek, kik az állítólagos gyilkosokat a Fönix-parkból kocsizni látták, s kik közt egy Powell nevű kertész a vádlottak közül hármat határozottan felismert. Végül több tanu bizonyítja, hogy Carey Jakab és Brady József a titkos féni liga tagjai voltak s mint ilyenek igen gyakran vettek részt egy épen Carey által kibérelt helyiségben tartott összejövetelen, melyeknél az ajtó elé rendszerint állítottak.

A tárgyalás folyamában a gyanúok mind súlyosabbak lettek. Elfogták a kocsisit is, ki őket a Fönix-parkba vitte s ki azt állítja, hogy a sé-

olasz és francia leány ábrázolva; mindenik szobor a fajnak megfelelő színzetű s hajuk egészen különféle: fekete, szőke, gesztenyeszín vagy barna. Az alakoknak mozgó szemek vannak s egyedüli díszítésük karjaikon az arany-perecz, melyből az alvó felé legyező terül el. A matrác is igen elémésen van készítve, a mint belefeküsznek, Gounod dallamai hangzanak fel s hangjai lassanként mind gyengébbek lesznek, míg az illető elszenderül. Egy szóval, e szép ágy mintha csak az arab regék utatitása szerint készült volna.

* Arabi pasa utja Ceylonba a «Marectis» gőzcsőn igen jó időben történt. Az első pár nap alatt sokat szenvedtek az utasok a tengeri betegségtől, később azonban felgyón a fedélzetlen voltak s nagy érdeklődéssel nézték a gőzös különböző részeit s a matrácok munkálkodását. Későn fekdtek le s korán reggel keltek. Reggel kávét és tojást, délben csirkét, galambot, burgonyát és gyümölcsöt ettek: bort nem ittak, de annál többet szivaroztak. Rendes játékaik voltak a sak és ostábla. A nők ritkán s akkor is elfátyolozva mutatkoztak a fedélzeten. Legkedveltebb volt maga Arabi s komorságát bizonyosan elősegítette, hogy 20 éves fia a vaksághoz közel álló szembajban szenvedett. Midőn január 10-én Colom-

lyet arnója, Mrs Curtis jótékony célra fordított. Valószínű, hogy a jótékony célú bazároknak ezután az adakozásokat gyűjtő kutya is állandó alak lesz.

* A selyembogárnak jelentékeny versenytársa akadt egy pókban, melynek szálard s hosszú hálója a nyers selyemhez hasonlít s a selyembogár terményével csaknem egyenrangú. E pókhalat Algiriből most nagy mennyiségben hozzák Franciaországba s azt hiszik, hogy a pók meghonosítása ez országban nem fog nagy nehézségebe ütközni. Lyoni selyemkereskedők az új anyagot igen dícsérik.

* Vadmacskákról eddig Dél-Németországban mit sem tudtak; most a nagy árvíz kiűzte őket is rejtek helyeikből s nemrég egy vadász egy óra alatt kettőt is lőtt, mindegyik oly volt, mint egy kinőtt róka.

* Nagy gyaloglásra szánta magát fogadásból egy olasz sportkedvelő. Mórál 28 nap alatt akar Párisba eljutni. A fogadásdíjat a francia és olasz árvízkarosultak közt osztják ki.

* Negyvenegy színház égett el a múlt évben egy hamburgi statisztikus számítása szerint. Ezek közt a legtöbb (17) az Egyesült-államokra esik, 7 égett el Angliában, 5 Oroszországban s négy Német-

FARAGÓ ÖDÖN FÖLÖLVASÁSA KHINÁRÓL.

Faragó Ödön múlt vasárnap tartotta Budapest második nyilvános fölölvását Khináról. Az elsővel pár hó előtt a magyar földrajzi társulatban közöltött be, s közben egy zártkörű társaságban, az angol klubban is olvasott föl, míg mostani nagyobb fölölvását többek fölkérése folytán a redout egyik termében jótékony célra (a középtanodai tanár-egylet segély-alapja és a hírlapírók nyugdíj-intézete javára) tartotta. Fiatal hazánkfának e fölölvását is élen érdeklődéssel fogadta a nagy számmal összegyűlt közönség, a mit csak természetesnek találhatunk, mivel Faragó Ödön az első magyar ember, ki huzamos ideig (majdnem 9 évig) lakott a mennyei birodalomban, s így közvetlen tapasztalat után ismert meg e távol világrész érdekes viszonyait. A fölölvásást a mellett Faragó Khinából hozott porcellán, bronz, réz, selyem stb. tárgyai voltak elhelyezve, melyeket a fölölvásás előtt és után kíváncsian nézegetett a

természetnek, addig északra eső vidékein csaknem hat hónapon át zord téli idő uralg, és mindent hó borít. A hol pedig a klimatikus viszonyok ily éltérők, a hol két ily szélsőséget lehet észlelni, az ott élő népeknél nemcsak az életmód, de maga a típus is több rendbeli változásra kell, hogy átmenjen. Khinai fogalom szerint szembeűnő is a különbség az északi és déli vidék lakói között; sőt minden egyes tartományban népe szeret önmagának olyan valami jellegét vagy vonást tulajdonítani, a mi őt a többiekől mintegy megkülönbözteti. Többször tapasztaltam, hogy Khinában egy más provinciából jött emberre ép oly szemmel néztek, mint mi néznénk Budapest egy spanyolra vagy oroszra. Sőt még ellenszenvet is táplálnak egymás iránt. A Yünnan-ból vagy Kuanghsi-ból jött embereket Hu-péj tartományban gunyvekkal illetik, sőt sokszor meg is dobálják. Ha a kántoni ember Peking utcáin megjelenik, még az európaiaknál is nagyobb bántalmazásoknak van kitéve; s őt is «yáng-kuéj-tzu», «ten-

szárnak, de nemzeti szokásaihoz hű maradt. Némi változáson csakis a ruházat meg a hajviselés ment át: a máncsu dinasztia megalkatása előtt a khinaiak rendkívül bő, lobogó öltönyt viseltek, hajukat pedig a fej bubján kontyba esavartva, elefantcsont pálezzikával feltűzték; most már a máncsu divat szerint elegánsabb szabású ruhában járnak, míg arcukat és homlokukat borotválva, hátul hosszú lecsüngő hajfonatot viselnek. Hogy a népviselet ilyen módosítása is mennyi emberáldozatba került, arról a történelem tesz tanúságot. Az erélyes K'ang hsi császár halálal büntette mindazokat, a kik czopfot viselni nem akartak, és fel van jegyezve, hogy egész tartományok népessége elveszett a makacs ellenállás miatt. Mástkülönbben az idegen elem mindig egybeolvadt a khinaiával. 1644-ben a máncsu tatárok hódították meg Khinát, és ma ugy találjuk, hogy nem a meghódolt nép fajult el, hanem a győztes máncsu asszimilálódott a khinaiakkal; sőt magában Máncsuriban is a nép elfeledte ősi

Vádlottak: 1. Carey Jakab, a kínai lakásán hosszú késeket találtak elrejtve. 2. Kelly Timotheus. 3. O'Brien Ede. 4. M' Caffrey Ede. 5. Carey Péter. 6. Doyle Péter. 7. Hanlon Lőrinc. 8. Brady József. — 9. Smith biztos, a mint a Carey házában talált késeket mutatja. — 10. Porter sebész. — 11. A tárgyalásra bebeszélő a vádlottak közt. — 12. Hands István tanu reá mutat O'Brien Ede vádlottára: «Az ott — a harmadik, szélről».

A FÖNIX-PARKI GYLKOSSÁGBAN VÁDOLT IRLANDIAK PÖRÉNEK VÉGTÁRGYALÁSA DUBLINBAN.

táló miniszterek megtámadására Carey adott jelt fehér zsebkendővel. A gyilkosok a városba visszavertve Kavanagh kocsisit megvendégelték, állítólag egy font sterlinget adtak jutalmul s még azonfelül nagyobb összeget, hogy kocsisját más színűre mázolhassa. Ugyancsak a kocsis állítása szerint a gyilkosság után újságpapírba takargatták a kést s behajították a gázyár viztartójába, a hol e vallomás alapján rendezett kutatás alkalmával csakugyan meg is találták. Carey ellen különösen sok fontos gyanúok van, többek közt világos, hogy amerikai fénikkel is összeköttetésben állott s Angliából különféle fegyvereket és öldöklő szereket kapott.

EGYVELEG.

* Mesés szép ágyat készítenek most Párisban egy indiai rajah megrendelésére. A finom fából készült ágy gazdag faragványokkal és ezüst-lemezekkel van díszítve, vannak rajta továbbá rózsacsokrok, szekfü- és gabaekitmények, a fejnél a rajah czimerei. Minden szegleten egy bronz alak, görög, spanyol,

bóba értek, a parton tömérdek nép gyűlt össze s kora reggeltől délutánig vártak. A száműzötteket négy csoportban különböző órákban tették ki a szárazföldre s a legutolsó csoportban volt Arabi. Midőn partra jutott, a nép körüle csoportosult s a benszülöttek ruháját és cipőit csokolgatták. Kocsikban mentek ideiglenes lakásukra. A legtöbbben igen vidámak, félelmet egyáltalán nem árulnak el s hiszik, hogy sorsuk csakhamar jobbra fordul.

* A legöregebb ember a világon most halt meg San-Diagóban, Amerikában. Állítólag 150 éves volt s «hosszu bőr»-nek hívták. Élete már terhére volt, mert csak négykézláb járhatott; ezért elkese-redésében meggyújtotta kunyhóját s mint valami fonix, maga is oda veszett.

* Jótékony kutya. Angolországban egy jótékony nőegylet hölgyei arra a rendkívüli eszmére jutottak, hogy a gyűjtésekre egy igen tanulékony kutyát is felhasználnak. Nagy bádög nyakraválójához feliratot gyűjtő szekrényt alkalmaztak s a sétáhelyeken vagy hajókán szabadon bocsátották. A kutya büszke volt szekrényére s hozzászókot hamar, hogy szemközti iljön az emberekkel és addig ott maradjon, míg szekrényébe nem dobnak valamit, a mikor azután ugyanily eljárás követett másokkal szemben. Pár nap alatt a kutya 17 fontot 8 shillinget s 8 pennyt, tehát majdnem 180 forintot gyűjtött, me-

országban. A többiek közül kettő esik Francia- és Spanyolországra s egy egy Belgiumra, Svédországra, Bulgáriára és Oláhországra.

* Sakkjáték élő alakokkal. Winchester angol városban, melynek szabadlevele, mint testületé, már ezer éves, ritka sakkjáték volt a minap élő alakokkal. A királyok, királynék, tornyok, futárok (az angoloknál püspökök), Erzsébet királyné korabeli divatu ruhákba voltak öltözve, s a tulajdonképeni játékok intására vitték végbe a mozdulatokat. A sakkasztal 25 láb hosszú s ugyanolyan széles volt. Három játszmat játszottak, közel három óra alatt. A ritka látványosság jó katonazene mellett folyt le. A tekintélyes jövedelmet jótékony célra fordították.

* A két pápaszemről egy szakférfiu kimutatta, hogy a beteg vagy gyenge szemet nem védi meg kellep az élenk világítás ellen. Ezért sokkal inkább ajánlhatók a szürke vagy ugynevezett füstös üvegek. A két pápaszemeket utba kell dobni.

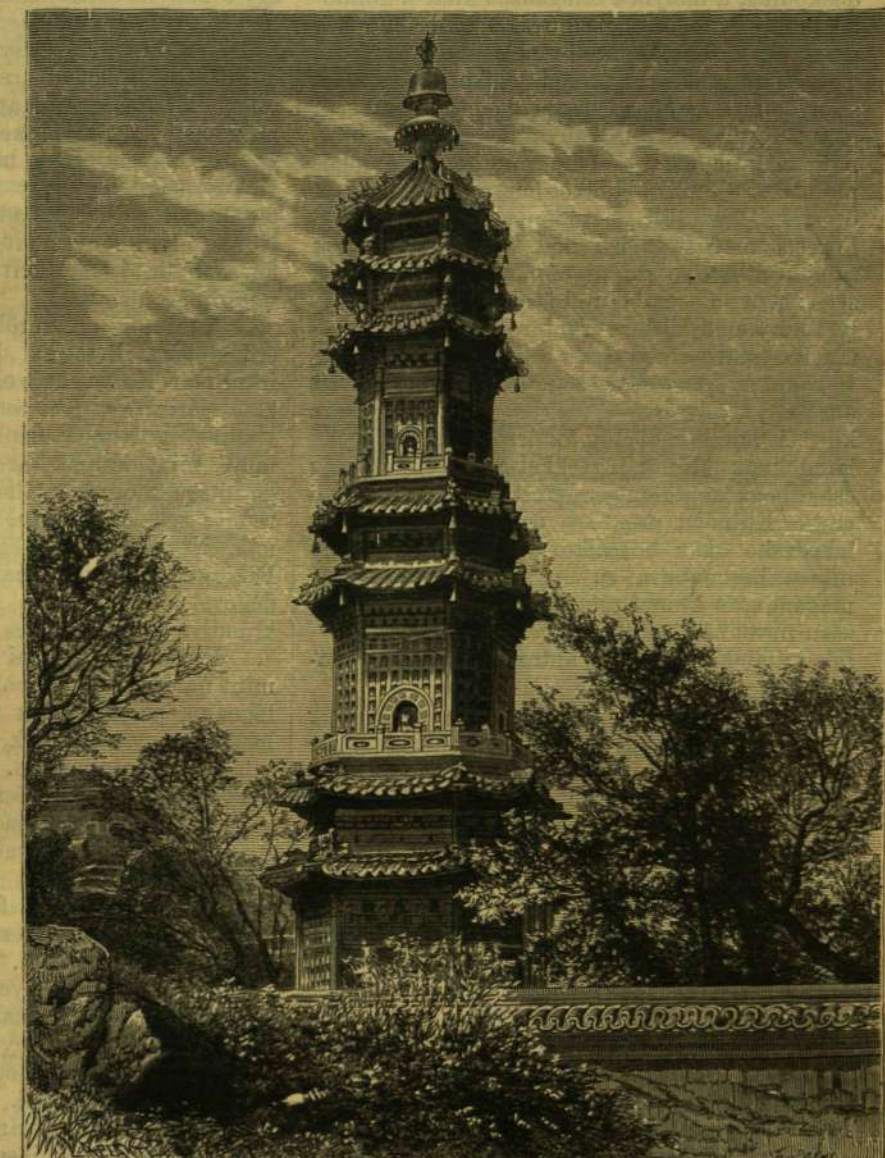
* Magas házak. Párisban 9 emeletes, Genuában 11 emeletes, Londonban pláne egy 14 emeletes ház van. Ez utóbbi óriási házban, mely 130 láb magas s 500 ablaka van, természetesen hidraulikus folytonos mozgásban levő emelőgépj szállítja a lakókat.

Tien-tsin polgár.

Iskola Hang-csong-fu-ban.

A «kilencz sárkány tornya» Pekingben.

KÉPEK KHINÁBÓL.

közönség, míg a fölölvásást gyakran szakítottá félbe tetszésnyilvánításával. A fölölvásást im itt adjuk.

Tisztelt uraim és hölgyeim! Mikor az első ízben hallottam egy khinainak azt a megjegyzését, hogy mi — nyugotról jött idegenek — annyira hasonlítunk egymáshoz, hogy őnk mind rendszeren összetévesztenek, — elmosolyodtam, mert Khinába érkeztemkor a legelső a mi előttem különösen feltűnt — az az arczvonások rendkívül egyformasága volt. Midőn szolgálóim kellett gondoskodnom, komoly aggodalmam támadt, hogy mi módon ismerhetném fel az illetőt, ha engem kirabolva, a többi khinai közé vegyülne. Hogy huzamosabb ottani tartózkodásom ebbeli véleményem nagyban módosította, az természetesen dolog.

A khinai birodalom, mint tudjuk, roppant kiterjedésű, az északi félgömb 12-ik szélességi fokától felnyulik egész az 50-dikig; vagy más-képen szólva: míg déli tartományában a tropikus éghajlat örökös nyári jellegű kőleszönöz a

gerentüli ördög» czimmet csufolják. A mi a nyelvet illeti, az is számos dialektusra oszlik föl; még pedig annyira, hogyha Peking és Kánton városokból egy-egy embert összehozunk, azok egymás nyelvét ép oly kevéssé fogják megérteni, mint például a magyar ember a törököt. A Kánton vidékéről kinevezett hivatalnoknak csak ugy neki kell fekdnie a khinai udvari dialektus elsajátításának, mint akármely európainak. Tekintete véve, hogy Khina népessége oly elemekből áll, a melyeknél minden tulajdon és kellék megvan arra, hogy több rendbeli nemzetekre oszolják, csodálkozunk kell, hogy oly nagy kiterjedésű és csaknem 400 millió lelket számláló birodalom képes volt több évezredek óta mind egységét, mind nemzetiségét megőrizni. Maga a kormányforma szenvedett ugyan változást akképen, hogy valamely idegen hatalom betörve a birodalomba, a sárkány-kigyó trónusát saját használatára foglalta le. Az uralkodó ház ilyen változásában a khinai nép csak a felső hatalom intézkedő akaratát vélté fölföldözni, és nyugodtan meghódolt az új csá-

nyelvet, a khinai nyelvet beszéli, és egészen a khinai kulturának hódol.

Hogy Khina ily eredményt tudott elérni, abban, népének több jó tulajdonságai mellett, különös szerkezetű írásmódja volt a legnagyobb befolyással. A khinai tudniillik nem alfabetikus írást használ, hanem az eszméket vagy gondolatokat — ép ugy mint a régi egyiptomiak — szimbolikus módon papírra rajzolja. De míg az egyiptomi hieroglifek idővel tért engedtek a fonetikus írásnak, addig a khinai gazarokodott saját találmányához, és iparkodott irásjegyeit oly módon rendszeresíteni, hogy azok gyarapodó irodalma igényeinek jobban megfelelhessenek. A kezdetben megállapított szimbolumok tehát szenvedtek némi átalakulást. Az eredeti irásjegy a tárgyank megközelítő rajzát mutatta be; míg a ma használt jegyek egynemelyikében csak akkor ismerhetjük fel a reprezentált dolgot, ha arra figyelmünk különösen felhívott. Ennek az ideografikus nyelvnek tulajdonítják, hogy azon különböző népek, melyek használatra elfogadták, egyesültek és annyi megpróbáltatás után is összetartanak, ugyancsak ennek tulajdo-

Halld! Lásd! Csodáld!

Csak 2 frt 80 kr.

inga-óra

ébredéstől és riadó-szerkezettel, finom diófa keretbe foglalva, ingával és bronz súlyokkal.

Ez előnyökön kívül ez óra még azon megfizethetlen tulajdonságokkal bír, hogy sötét éjjel

számlapja világít

fölötte csodaszép, violaszínű, búvész szép világító fényben s ezen intenzív világítási erőit

10 évi kezesség

vállaltatik. — Száz meg száz vevő, kik ez órat látták és megvették, mintegy meglepetésként ígérte, még eoha nem létezett

hihetetlen olcsóság által.

Kötelességszerűleg figyelmeztetünk minden olvasót arra, hogy mióta órák egyáltalában léteznek, hasonló, fölülte praktikus és hihetetlen olcsóság még nem fordult elő, mert

csodálkozzál, kedves olvasó

mily kellemes, mily megkapó, ha éjjel az ember felébred s a nélkül, hogy a gyertya meggyújtának, az óra búvész magukos világító fényben, barátságosan nagyog feléd s legsötétebb éjszakának idején is pontosan, egy percze, egy pillanatra megmutatja, hogy hány óra van; épen így ébreszt ez óra, ébresztő készülékével, bármely tetszés szerinti időben.

A legtöbb családban, legtöbb hivatalban ezen óra valószínűleg nélkülözhetlen, sőt mi több, házi barátait vált s különül belőle, míg a kézlet tart (még 1240 darab van raktárunkon) 2.80 kr. csekély összegnek készpénzből beküldése, vagy utánvétellel.

Postai vagy távirati megrendelések a következő cím alatt küldendők 853

Vereinigtes Uhren-Depót,
Wien I. Ringstrasse Ecke der Christinengasse Nr. 2.

600 forintot fizetek

annak, a ki a Grimburg gyógy-szerész fog- és száj-vízét használva, valamikor ismét fogfájást kapna, vagy szája szagos lenne. Az eredmény minden várakozás-on felül biztos; mert a hol már más szer nem segít, e fog- és szájvíz, még a legfőjögöb fogfájást is csilla pirja, és a szájból még az évek óta fennálló rossz szagot is megszünteti. Ára egy kettős üveggel 60 kr., használati utasítással. Kisérleti üvegek, á 40 kr., utánvét mellett küldenek, s a csomagolásért 10 krajczár számítatik. 876

Egyedüli és kizáról. szállító:
HECHT, Bécsben,
L. Christinengasse, Parterre.

VIOLETT.
A Royal Theriacle és Seloutine-szappan főtallója. 872
225. RUE ST. DENIS, PARIS.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapestben megjelent:

VILÁGTÖRTÉNELEM.

Irta Duruy Victor. Átdolgozta és Magyarország történetével bővítette Dr. Ballagi Aladár. *Ára füzve 3 frt.*

Olvasni!

A „Pillanat alatt nyomó” (Nembehír. szab. 14120. Cs. kir. osztr. szab. ezüst kintt-érem és okmány) az egyetlen szabadkozott, nyomdafestékekkel készült, szíves eljárással, saját névvel, majd nem korlátlan mennyiségű, egyenlően éles, sötétfeleke (v. színes) enyész-letetlen levonatokat készíti, melyek egyenként is az egész világ postaközlökében mint nyomtatványok díj-kezelvényben részvesznek. A „Pillanat alatt nyomó” felülmúl minden eddigi másolat-készítést: a helyes, auto-polygraph stb. efféléket. Készülékek 2 nyomó felülettel 18.50 márkától főlebb. Terveztek, bizonyítványok, a saját névvel és eredeti lenyomatok azonnal ingyen bérmentve Zittau, Szászország. 748
STEUER & DAMMANN

ÚJ TALÁLMAZ!

KADSURA-ILLATSZEREK
Szappan KADSURA
Kivonat KADSURA
Piper-víz KADSURA
Haj-olaj KADSURA
Brillantine KADSURA

VIOLETT.
A Royal Theriacle és Seloutine-szappan főtallója. 872
225. RUE ST. DENIS, PARIS.

Kérem! Figyeljünk!

Tövényes felmondás folytán kénytelen vagyok gyári raktáromat feladni.

Ennélfogva egész női kendő-raktáramat, mely 12.000 darab női 854

téli nagy kendőből csak 1 frtért.

Ezen nélkülözhetlen nagykendők minden föltűnő dicseretétől tartózkodom. Ezen nagy női kendők verseny-kendő név alatt, mindentűl ismeretesekek, pompás színekben és francia legújabb divatos árnyalatú kivitelben, mint: vörös, fehér sűrűre, drapp, alót, török, barna, fekete, kockás minden színvegyűlékek, kék s szivárvány színekben s míg a készlet tart, készpénz vagy utánvét mellett szolgáltatnak ki.

Ha vaiki valóban olcsó, nélkülözhetlen kendőt akar, akkor tüstént forduljon az alantit czímhez. Nélkülözhetlenné a kendők minden nőnek, házban, utcán, sétán, gyógy-helyeken kertben, mezőn és erdőben, valamint uton. Czím:

Wiener Tücher-Industrie
Wien, I., Kolowratring Nr. 9.

Dr. FAYKISS

szepesi kárpát-növény-kivonat egy üveg használati utánítás-sal 75 krajczár.
szepesi kárpát-növény-cukorkák egy skatulya használati utánítás-sal 35 krajczár.
szepesi kárpát-növény-thea 50 csomag használati utánítás-sal 30 kr., kisebb csomag 25 krajczár.

Mell- és tüdő-betegeknek!

15 év óta a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamáchurut), náthaláz (influenza), szájkörmű, lelekezeti bajok, oldalszúrás, kifoglet torokgyulladás, tüdőgyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségeknél. Valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél Fáykiss József, gyógyszerésznél Temesvároztól (Józsefváros); Budapestben: Török József gyógyszerésznél király-utca 12. sz., Thallmayer és Seitz, kereskedőnél, Erdesbányán L. Erzsébet-ter 1. sz., Kochmeister Frigyes utóadainál, és a legtöbb magyarhoni gyógyszerárban. 857

Theo tanár szakállhagymája

legjobb és legbiztosabb szer a szakáll szép növesének eszközlésére.

Számítlanon vannak, még legmagasabb rangú férfiak között is, kik szép szakállal élnek és eznek köszönhető.

E szer a szakáll hihetetlen gyors-sággal növeszt, úgy hogy általa még 13 éves ifjak is a legprovidőbb idő alatt teljesesszállhoz jutnak, a hízóvíványok erei is tanakoznak.

Értesítésként Theo-féle szakállhagyma kintinnek bizonyult, mit közösetem mellett cseppet tudomására adok.
Művek, 1879. szept. 29-án.
Férj József urnak Prágában.
Szeves közösetem a szakállhagymáért; nagyon ónok találtott. Mindenkinek a legjobb lélekkel ajánlom.
Schwarzbach, 1879. febr. 29-án.

Mirt Károly a k. építész vállalkozó.
Férj József gyógyszerész urnak Prágában.
A szakállhagyma jogal mondható csodaszernek. Alig négyheteti használa után örömet kím ről óhatósom teljesedése monnt. Kérem önt stb.
Teachen, 1879. május 23-án. Gindra Weeszel, úras.
Valódi minőségben Budapestben csak Török József urna gyógyszerárban király-utca kapható; Pozsonyban Pistorj Felicián, Mihaláky u. Temesváron Pistorj Istvánál. Egy csomag ára 2 frt 10 kr. 8581

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárunknál kapható:

A nagy természet s a kicsiny ember.

Népszerű természettudományi értekezések.

HOITSY PÁL.

Ára keménykötésben 1 frt 40 kr.

TARTALOM: Előszó. — Helyünk a mindenségben. — Örök mozgás. — Hulló csillagok. — Időfójtat mint babona. — Meteorológia mint időjóslat. — A zongorahúr. — A szinek. — Újabb találmányok. — A magyarok csillaga. — A puskák fia. — Ingalengés. — Véges tudás. — A természet kommunizmusa. — A hold és a holdalakok. — Egy oxgyén parány. — Szellemi átörökítés és a magyai faj.

A magyar nyelv rokonai.

A nagy közönség számára

Dr. SZINNYEI JÓZSEF.

Ára füzve 30 kr.

Postán bérmentve megküldve 35 krajczár.

TARTALOM: A nyelvrokonságról általában. — A hangtan. — A grammatika. — A szókincs. — A legközelebbi rokonok. — A török-magyar nyelvviszonyról.

WALLENSTEIN HORVÁT KARABÉLYOSAI

1623—1626.

Levéltári kutatások alapján írta Ballagi Aladár. Ára füzve 2 frt.

A MAGYAR NYOMDASZAT TÖRTÉNELMI FEJLŐDÉSE

1472—1877.

Irta BALLAGI ALADÁR. Ára füzve 1 frt 40 kr.

A MAGYAR KIR. TESTÖRSÉG TÖRTÉNETE

különös tekintettel irodalmi működésére. Irta Ballagi Aladár. Második változatlan kiadás. Ára füzve 2 frt.

A PESTI HAZAI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-EGYESÜLET

XLIII. évi rendes KÖZGYÜLÉSÉT

1883. évi február 26-án délutáni 4 órakor fogja megtartani Budapestben, saját helyiségében egyetem-utca 2. sz. a.

Tárgyai:

1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés az 1882-ik évi üzleteredményről.
2. A mérleg és tiszta jövedelem iránti határozathozatal.
3. Az alapszabályok 36. §-a értelmében a felügyelő bizottság újbóli választása.
4. Igazgatósági előterjesztések.

Mely közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 14. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazott által szavazati jogát, kinek részvénye 1882. december 31-ig nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társaság főpénztáránál le nem jart részvényeivel együtt letétezt.

Kelt, Budapestben, 1883. február 7-én.

Az igazgatóság.

(Utannyomat nem díjaztatik.) 872

CHIOCOCA - LIKÓR

(Liquor chioceae fortificans)

Tulajdonosan megvizsgálva, kiprobálva és tekintélyű által ajánlva, mint jelesen bizonyult, határozottan ártalmatlan.

életrendi szer,

különlegesen pedig mint gyors és sallemo

ÉLÉNKÍTŐ.

Ébresztő és erőítő a gyöngyöltélt

IZOMERORE,

az idegek és fesszerük erősítő-ereje meglepő jódokyan éltető, éltető és éltető hatásokban; különösen petyhült lemekek, és idült gyöngyöltélt állapotokban.

Lehetővé teszi, felmúlja a legfinomabb szellemi hatásokban; Szám-talan elismerő és köszönő irat tekintélyű, a chioceae likór jelenlétével szíves megvételét végtelendően ajánl. Egy eredeti üveg, pontos használati utasítással minden nyelven, 3 frt o. é. Posta-és csomagolás-díj 20 kr.

Fő szállító a német: **Wolter K.** gyógyszerár Bécs, 'II. sz. Ulrich-platz 4 (hová minden levélbeli megrendelés intézendő).

Fiókraktár: Weisz József gyógyszerész, T. Thallmayer.

Budapest: Török József gyógyszerár király-utca 12. Triletté.

Prága: Férj József, gyógyszerár; Lembert: Bócsa J. K. gyógyszerár; Linn: Ruppert, gyógyszerár; Sztátny: Temesvári: Jahnke K. és Tarcazy J. gyógyszerár; Zsigárd: Fink T. gyógyszerár; valamint minden 16 névvel és külföldi gyógyszerárban. 771

Valamennyi föntebb elősorolt szab. czikk valódi minőségben a következő magyarországi raktárakban kapható: BUDAPESTEN: Török József, gyógyszerár; Jozovits M., gyógyszerár; a magyar királyhoz Scholz János, városi gyógyszerár; Kiss K., gyógyszerár; a Kigyóhoz; Szupa G., gyógyszerár; a szénátáron; Whissik Ed., gyógyszerár; a társaság főpénztárában; és Ráth P., gyógyszerár; Tabánban; Moldoványi, gyógyszerár; O-BUDÁN: Bakasi J. kereskedésében.

Alsó-Kubin: Tyroler József, gyógyszerár; Hirschfeld A.

Arád: Elias Armin, Goldstein H. Bonyay M. György.

Baja: Klemenec és Babócs, Wandraschek K., gyógyszerár; Strauss D.

Békéscsaba: Varságh Béla, gyógyszerár.

Beregyászföld: Vass Ede, gyógyszerár.

Borsod-Abaúj: Burda Károly, gyógyszerár.

Boldogasszony: Klapcsa P., gyógyszerár.

Bonyhády: Straicher B., gyógyszerár.

Breznóbánya: Zörnial G. örökös, gyógyszerár.

Csákvár: Báron Lipót, gyógyszerár.

Csernovitz: Schmeiner J., gyógyszerár.

Debrecen: Csanak J., Geréb F., Kothischek E., gyógyszerár; Ormós Ferencz.

Eger: Bazáth Lajos, gyógyszerár; Esztergom: Rudolf M. F. Eszék: Dienes J. C., gyógyszerár.

Facsák: Hirsch David, gyógyszerár.

Földvár: Nádhera Pál, gyógyszerár.

Gyöngyös: Vozáry T. gyógyszerár.

Gyula: Orley István, gyógyszerár.

Hajdu-Böszörmény: Lányi M., gyógyszerár.

Héhalas: Novák Rnd., gyógyszerár.

Hegy-Ménfőcsanak: Rosenfeld A. Rosenberger Ferencz.

Hódmezővásárhely: Kiss Gyula, gyógyszerár.

Igló: Hais János, gyógyszerár.

Ipolyás: Winter Sándor, gyógyszerár.

Kalocsa: Horváth K., gyógyszerár.

Károlyváros: Fröhlich Laj. gyógyszerár.

Kaposvár: Lajpiz Gy. gyógyszerár; Misselbacher J. D. Moscher W. F. A. gyógyszerár; Wandraschek K., gyógyszerár; Strauss D.

Késkömet: Molnár János, gyógyszerár.

Kézsmárk: Molnár Ferencz, Gemesvári K., gyógyszerár.

Körmöcz: Ritter Lipót J. Lóva: Bolesmann E., gyógyszerár.

Lippa: Csorán Sándor, gyógyszerár.

Liptó-Röszkegy: Mako-vich Péter, gyógyszerár.

Liptó-Szt. Miklós: Balló Lajos, gyógyszerár.

Losoncz: Plichla Lajos, gysz. gyógyszerár.

Lőcs: Klein Sándor, gyógyszerár.

Makó: Nagy Adolf, gyógyszerár.

Mároczfal: Iszti Nándor, gyógyszerár.

M.-Vásárhely: Huttósz K. Miskolcz: Mahr F. a fekete kutyá-hoz.

Manács: Traier Ferencz, gyógyszerár.

Nádorvna: Dziedbowski gy. gyógyszerár.

Nagy-Bánya: Haracek Józ. és fia, gyógyszerár.

Nagy-Beckerey: Weisz A. Menezser Lipót, gyógyszerár.

Nagy-Kamizsa: Rosenfeld A. Rosenberger Ferencz.

Nagy-Károly: Ujházy István, gyógyszerár.

Nagy-Kikinda: Neuhöld K., Bretteiner Ernő, gyógyszerár.

Nagy-Kiskun: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

Nagy-Kisbánya: Horváth K., gyógyszerár.

MÜLLER J. L.

ILLATSZER- ÉS PIPERE-SZAPPAN-GYÁROS

GYÁR: BUDAPEST, IV. Koronaherczeg-utca 2. sz., a „Virágkirálynéhoz” VII. ker., Rottenbiller-utca 36. szám a., saját ház.

Ajánlom saját gyártmányú illatszeremet és pipere-szappanomat, úgy nagyban eladára, mint a t. fogyasztó közönségnek posta útjáni rendelésre. — **Az általam készített:**

POMPADOUR CREME.

Ezen szer, melylyel a híres Pompadour asszony csodaszépségét késő agkoráig fenn tudta tartani, anélkül, hogy az egészségének ártott volna, általam eredeti tisztaságban állítottatik elő, s az általam készített illatszer- és pipere-szappanomat, melylyel a tisztelt hölgyvilágnak a legújabb divatjában ajánlom. Egy tégelylyel 1 frt 60 kr., nagy üveg 80 kr. — Továbbá a következő kintinbő illatszer: Fleur de Orange, Opoponax, Eésédia, Tuba-róza, Fehér-róza, Moha-róza, Chypre, Fleur de Mai, Heliotrope, Jacinthe, Jokey-Club, Jasmin, Marachale, Mille fleurs, Muse, Newmown Hay (szén), Patchouly, Spring flowers, Xiang-Xiang, Violette de parme; fagonja frt 1.50 és 2.50.

„XIA LYS” a legfinomabb és legkedveltebb illatszer, mely illatának kellemessége és tartóssága által tünik ki; fagonja frt 1.50 és 3.

„EAU DE COLOGNE”

SAJÁT GYÁRTMÁNYOM. — Kintinbő szer fej- és fogfájás ellen, nemcsak a fejet és szemeket erősíti, hanem a bőrknek is puhasságot és üdösséget kölcsönöz, az arcz gyöngyös és a szemek jók megváltásáért, nek, ha ezen szerrel közönséges vízzel vegyítve a szemek mosunk, vagy egy vele megmedvesített ruhákkal borogtatjuk. Kis üveg 40 kr., nagy üveg 80 kr. — Továbbá a következő kintinbő illatszer: Fleur de Orange, Opoponax, Eésédia, Tuba-róza, Fehér-róza, Moha-róza, Chypre, Fleur de Mai, Heliotrope, Jacinthe, Jokey-Club, Jasmin, Marachale, Mille fleurs, Muse, Newmown Hay (szén), Patchouly, Spring flowers, Xiang-Xiang, Violette de parme; fagonja frt 1.50 és 2.50.

SAlicil szájvíz és fogpor.

Kiváló hatással rendelkező szájvíz, a fogakról az idegen alkattársakat eltávolítja, és meggyógyulást a fogakról az idegen alkattársakat eltávolítja, és meggyógyulást a fogakról az idegen alkattársakat eltávolítja, és meggyógyulást a fogakról az idegen alkattársakat eltávolítja, és meggyógyulást a fogakról

